

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

Nettpolitikk i Norge og Sverige

Robust distribusjonsnett eller effektiv drift?

Tor Håkon Inderberg

Fridtjof Nansens institutt
CANES konferansen, Håndverkeren
Oslo, torsdag 3. februar 2011

www.fni.no

Hva er nettpolitikk?

- Nettpolitikk er statens virkemidler for at nettbransjen skal nå sine mål
 - Drive effektivt
 - Drive leveringssikkert
 - Sikre rimelig avkastning for selskapene
 - Ivareta HMS
 - Sikre «riktig» utbyggingstakt
 - Sikre etterfylling av riktig personell over tid
 -OSV.

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Instrumentelt økonomisk fokus?

- Økonomiske analyser: Hvordan selskapene er forventet å handle etter økonomisk insentivregulering
- MEN: Det forteller ikke hele historien
- Forutsetter at nettselskapene
 - Har all informasjon
 - Handler rasjonelt til enhver tid
 - Tenker «passe» langsiktig
- Men hvordan er det selskapene *egentlig* handler?

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Endringer i regulering Norge

Periode	Type Regulering
Pre reform, -1991	Selvregulatorisk system. Mål: Funksjon, ikke effektivitet
1991-1997	Avkastningsregulering ("light handed")
1997-2001	Inntektsrammeregulering, (effektivitetshensyn)
2001-2012	Inntektsrammer + KILE + noe mer direkte regulering (fortsatt mest vekt på effektivitet)
2012(?)→	Inntektsrammer med utvidede parametere, Kile + flere direkte krav (N-1?)

- 2001: KILE som formelt uttrykk for «nye hensyn»

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Norge

- Gradvis utvikling av én modell
 - Fokus hele veien: Samfunnsøkonomisk effektivitet!
- Fra økonomiske insentiver til økt grad av direkte reguleringer (siden rundt 2001)
 - Dette som følge av flere hensyn
- Effektivitet → leveringssikkerhet
 - På energidagene 2010, hovedpanelet svarte «nei» på spørsmål om det var leveringssikkerhet i Norge.

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Endringer i regulering Sverige

Periode	Type regulering
Pre reform, -1996	Selvregulatorisk system, lite formell regulering
1996-1999	Ingen formell regulering
1999-2003	Price cap regulation, 'light handed regulation'
2003-2007	Nettnyttemodellen, <i>ex post</i>
2007-2012	'Mellanreglering', 'light handed regulation'
2012→	<i>Ex ante</i> regulering

- 2005: Bøter for avbrudd mer enn 12 timer, forbudt over 24 timer (stormen Gudrun)

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Sverige

- Flere alternative modeller med til dels store forskjeller har vært forsøkt
- Samtidig har også andre hensyn enn effektivitet vært viktigere enn i Norge
- Liten vits å regne på formelle effekter for antagelser av nettselskapers atferd: Modellene har vart tre-fire år i snitt
 - *Forventninger* og etablerte *bransjeoppfatninger* om reguleringene er like viktig!
 - Særlig tydelig for mindre selskaper

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Eks: Leveringssikkerhet mot (u)vær

- Norge:
 - Lav investeringstakt (men økende)
 - Mange tiltak er vurdert som for kostbare innenfor rådende reguleringer (Politikk Vs. Samf. øk. lønnsomhet!)
- Sverige:
 - har økt investeringene også her
 - Men har vært et stort løft siden 2005 (Gudrun + forventninger om økt verdi av nettet)
- Hvorfor er kabling akseptabel kostnad i Sverige og ikke i Norge?

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Generelle trekk

- Når formell regulering er svak spiller uformelle faktorer mer inn
- Økonomisk effektivitet har mer fokus i Norge enn i Sverige
- ”Nettpolitikken” i Sverige og Norge bærer preg av forskjeller i historiske røtter
 - Sverige hadde aldri «effektivitetskrise»
 - Mindre radikal endring i Sverige
 - Norge bærer preg av radikale skifter over 30 år

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Nettpolitikk fremover

- Norge har gått fra leveringssikkerhetsfokus til et ganske enøyd økonomisk paradigme
- Sverige har hatt en mer balansert utvikling (kanskje mindre «effektiv»). Sannsynlig med en utvikling i lignende spor?
- Mye tyder på at Norge har behov for å vektlegge leveringssikkerhet. MEN:
 - Strukturer vanskeliggjør investeringer i nettet (indirekte reguleringer har effektivitetsfokus)
 - Norsk tenkemåte er gjennomsyret av et økonomisk paradigme (ny «krise»?)

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Takk for meg

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no